

Den 24. maj 2024

Klage over Kirkeministeriet

Som formand for foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder ønsker jeg at klage over, at Kirkeministeriet ikke følger tidligere praksis på området for stadfæstelse af valgmenighedspræster, ligesom det er min opfattelse, at Kirkeministeriet ikke fortolker lov om ansættelse i stillinger i folkekirken mv. (lovbekendtgørelse 864 af 25. juni 2013) § 3 korrekt og efter lovens hensigt.

Kirkeministeriet har, i forbindelse med anmodning om stadfæstelse af Michael Gammelgaard Vielsted som valgmenighedspræst i Vrå Valgmenighed, afvist stadfæstelse under henvisning til, at han ikke har gennemført den forberedende grunduddannelse på Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (tidligere Pastorseminariernes uddannelse). Se bilag 1 – Kirkeministeriets afgørelse af 31. juli 2023.

Såvel Michael Gammelgaard Vielsted samt undertegnede anmodede Kirkeministeriet om at genoptage afgørelsen – se bilag 2 og 3.

Kirkeministeriet afviste af genoptage sagen. Se bilag 4 – brev af 19. september 2023.

På trods af afvisningen af 19. september 2023, genoptog Kirkeministeriet alligevel sagen. Se bilag 5, hvor Kirkeministeriet skriver til Biskoppen over Aalborg Stift og oplyser, at Kirkeministeriet, som følge af helt særlige omstændigheder i den konkrete sag (god tro) alligevel er indstillet på, at stadfæste Michael Gammelgaard Vielsted, inden han gennemfører den forberedende grunduddannelse på Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter. Dog stiller Kirkeministeriet krav om, at Michael Gammelgaard Vielsted skal gennemføre uddannelsen i løbet af 2024, og at Kirkeministeriet ellers vil trække stadfæstelsen tilbage.

Kirkeministeriet henviser til i afgørelsen af 19. september 2023 til, at "kåningsbestemmelsen" i § 3 giver mulighed for at ansætte personer, der ikke opfylder betingelserne i lovens § 1, stk. 1, men at bestemmelsen ikke giver mulighed for at kåre en cand.theol, som ikke har gennemført den forberedende uddannelse på FUV.

Jeg kan oplyse, at Kirkeministeriets afvisning af at stadfæste en person som præst i en valgmenighed, uden at denne først har gennemført den forberedende uddannelse på FUV er i strid med tidligere praksis på området og efter min opfattelse er en fejlfortolkning af bestemmelsen i ansættelseslovens § 3.

Ansættelseslovens § 3 har tidligere været fortolket sådan, at den dels giver biskoppen mulighed for at udvide muligheden for at ikke-teologer kan blive ansat i folkekirken (herunder valgmenigheder), men at det også betyder, at biskoppen kan anbefale en cand.theol, der ikke har gennemført den forberedende uddannelse, i fald vedkommende er valgt med 2/3 af de afgivne stemmer på en generalforsamling i en valgmenighed.

Bestemmelsen er således blevet brugt som en mulighed for biskoppens anbefaling af en ikke cand.theol som præst, men ikke til at afskære en biskop fra at anbefale en cand-theol, såfremt vedkommende er demokratisk valgt i en valgmenighed.

Bestemmelsen er tidligere fortolket sådan flere gange af, såvel biskop og Kirkeministeriet, og hvor man i disse tilfælde har dispenseret for kravet om gennemførelse af den forberedende uddannelse. Dette er bl.a. sket i forbindelse med stadfæstelse af Mette Geil, Osted Valgmenighed i 1995, ved stadfæstelse af Laura Lundager Jensen, Osted Valgmenighed i 2002 samt Sara Dommerby Toft i Vrå Valgmenighed i 2013. Se f.eks. bilag 6, hvor Biskoppen over Roskilde Stift stadfæster undertegnede og samtidig dispenserer fra kravet om at have gennemført Pastorseminariernes uddannelse.

Kirkeministeriet medgiver i deres afgørelse af 25. oktober 2023 (bilag 5), at der foreligger tidligere tilfælde, hvor Kirkeministeriet har stadfæstet personer med teologisk embedseksamen (som ikke har gennemført den forberedende uddannelse), som valgmenighedspræster.

Som formand for foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder, anmoder jeg Folketingets ombudsmand om at vurdere, hvorvidt Kirkeministeriet foretager en korrekt fortolkning af ansættelseslovens § 3, herunder om det er lovligt, at Kirkeministeriet på denne måde ændrer deres praksis på området og således herefter ikke vil stadfæste en valgmenighedspræst, som ikke forinden stadfæstelsen har gennemført den forberedende grunduddannelse på Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, herunder ikke længere vil dispensere fra uddannelseskravet i disse tilfælde.

Det er vores ønske, at vi også fremover kan benytte ansættelseslovens § 3 ved ansættelse af både ikke-teologer og teologer uden den forberedende uddannelse, hvis en valgmenighed træffer dette valg på en generalforsamling, som det er anført i ansættelseslovens § 3. stk. 2.

Sagen har den allerstørste betydning for vores menigheder, da denne nye fortolkning af reglen, samt den ændrede praksis, medfører en indskrænkning i friheden til, som myndige lægfolk i et menighedsfællesskab og i tæt samarbejde med den præst vi har peget på, selv at tage ansvar for at danne og opdrage vedkommende, for på den måde at sikre, at vi får det bedst mulige menighedsfællesskab mellem præst og enighed.

Såfremt Folketingets Ombudsmand har brug for yderligere oplysninger eller bilag, så kontakt mig endelig.

Det er vores forhåbning, at Folketingets Ombudsmand vil behandle denne klage.

Venlig hilsen

Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder

Formand Laura Rørdam Lundager Jensen

Langetofte 1, Osted,

4320 Lejre, Danmark

23318311

luje@kp.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Kirkeministeriets afgørelse af 31. juli 2023 om stadfæstelse af Michael Gammelgaard Vielsted som valgmenighedspræst for Vrå Valgmenighed, hvor der stilles krav om, at Michael Gammelgaard Vielsted, forinden stadfæstelse, skal gennemføre den forberedende grunduddannelse på Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (tidligere Pastoralseminariernes uddannelse)

Bilag 2: Mail af 14. august 2023 fra Michael Gammelgaard Vielsted til Kirkeministeriet med anmodning om genoptagelse af afgørelsen om stadfæstelse af 31. juli 2023.

Bilag 3: Mail af 21. august 2023 fra Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder til Kirkeminister Louise Schack Elholm med anmodning om genoptagelse af sagen.

Bilag 4: Brev af 19. september 2023 fra Kirkeministeriet til Michael Gammelgaard Vielsted, hvor Kirkeministeriet afviser at genoptage sagen

Bilag 5: Brev af 25. oktober 2023 fra Kirkeministeriet til Biskoppen over Aalborg Stift, hvor Kirkeministeriet under henvisning til helt særlige omstændigheder i den konkrete sag, oplyser at ville stadfæste Michael Gammelgaard Vielsted som valgmenighedspræst inden han gennemfører den forberedende grunduddannelse på Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter.

Bilag 6: Brev af 1. marts 2002 fra Biskoppen over Roskilde Stift til Osted Valgmenighed vedrørende stadfæstelse af Laura Jensen, med oplysning om at stadfæstelse vil indebære en dispensation fra kravet om at have gennemført Pastoralseminariernes uddannelse.